

ממתק לנשבת

זמני השבת
ירושלים תל אביב חיפה באר שבע
ניסת השבת 5:02 5:17 5:20
אאת השבת 6:15 6:17 6:18

אכל לנשמה

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
פ.פ. - שולם -
67'ש

תקציר: הקסיד הנקרץ וסוחר הבולים, ר' יצחק נכנס, בקו לזכות סוחר יהודי אלמן בשם מר טנקל באבילת אכל פשר. הוא הביא לו פדי שבוע ארוחות פשרות קרות, אך לאחר שנה וחצי התברר שהן לא היו פשרות, והוא האביל בקו את כלבו...

מעקב צמוד

מאת עוזי קפלון

ששטמט את ידו. מי רוצה להתחיל עם ציקו המגדל, כאשר כבודו האישי מנח עכשו על כף המאזנים?

תקציר: קבלת פנים לא נעימה ממתינה לילדים ליד בית הפנסט בשכונת 'שהם': עשרות ילדים חמושים במים.. וכראשם, פמונן, ציקו.

עסקה הוגנת

ר' יוסף יצחק צעד צעד אחד קדימה ו... טפח על שכמו של ציקו טפיחה הגונה. "זה גבר!", הכריז וציקו נאלם דום. "שמע, ציקו, אני אוהב חבר'ה כמוך שלא מתרגשים מפל אחד... אתה יודע, גבר זה מי שמתגבר, נכון? אז אני מוכן גם פן עכשו להיות גבר כמוך! אתה רוצה לשפך עלי מים? אין בעיה! שפך עלי כמה שאתה רוצה. אבל בתנאי אחד..."

"חג שמח לך, חבר!", התקדם לקראתו ר' יוסף יצחק בשמחה. הוא נחש מיד שזהו ציקו עליו ספרנו לו מקדם, אבל הוא כנראה בחר להתחיל אליו אחרת לחלוטין ממה שציפנו. "כל הכבוד שבאת! כל הכבוד גם לכם, חבר'ה!", הוא פנה אל החבורה הנדהמת שמאחורי ציקו. "בואו! בואו, הפנסו פנימה, אין זמן! אנחנו כבר רוצים להתחיל את עשרת הדברות..."

ציקו נדהם ור' יוסף יצחק מהר ונצל את הרגע. "בתנאי שגם אתה תהיה באמת גבר!"

סימני מבוכה ברורים עלו בפניהם של הנערים. הרגשותי פתאום שאין בהם רע אמתי, חלילה. סתם שובבות של נערים חסרי מעש. עיניו המאירות וזקנו המגדל של ר' יוסף יצחק הרשימו אותם והם די התבישו. מאחורי ציקו נשמעו לחשושים: "עזב, ציקו! לא מתאים! שמע, ציקו! זה רב, זה! אתה לא יכול לשפך עליו מים סתם ככה, זה חטא!"... הנערים הניחו בזה אחר זה את 'נשקם' והתחילו להאיץ בציקו בקול רם יותר: "טוב, ציקו, אנחנו נכנסים! מה יש? המים לא יברחו. קצת תורה, קצת ארטיקים... למה לא!"

"למה אתה מתכוון?", זקף ציקו את ראשו בהתרסה. אבל זה היה משפט ראשון המתאים לזו שיח נורמלי, שהוא הוציא מפיו... האם זה סימן כניעה?

"אתה מוכיח עכשו לכלם שאתה גבר ונכנס אתי לבית הפנסט לשמע את עשרת הדברות, בגלל שזו באמת מצוה גדולה מאוד בחג השבועות שלא מתאים לך להפסיד אותה, ותכף אחר כך אנחנו יוצאים החוצה ואתה ממלא אותי מים כמה שתמצא! עשינו עסק?"

"עסקה הוגנת, ציקו!", הקף ציקו בקריאות. "בזדק הרב הזה", אבל ר' יוסף יצחק הגבון לא לחץ עליו שיוציא מפיו מפרשות את המלה 'בסדר', ורק הניח את ידו על כתפו ואמר בקול: "תראה איזו זכות יש לך. אתה נכנס וכלם אחרך! רואים שיש לך מלה בשכונה הזאת!", קנח ר' יוסף יצחק במחמאה והתקדם עם ציקו ביחד, זרוע על כתף, לבית הפנסט. על פתח בית הפנסט הסתובב ר' יוסף יצחק וקרא בקול לעבר המון הילדים שצפו במתח בדקדק: "שאף אחד לא יעז לנגע במים!"

נהנים עם איצי

שולם לך יופני היקר, בשבת הקרובה עומד להתארח אצלנו אורח קטן, חמוד במיוחד. חזקו וחביבו, מפרגנו לכלם, יש לו מלה טובה לכל אחד, והוא נהנה לתת לאחרים ולשמח את כלם מסביב.

אתה רוצה לדעת מי זה? ובכן, זהו "שמחה'לה", הבן הקטן של שמחת עדדלא ידע... אתה חושב שהתבלבלתי, כי כשהשבת נכנסת, פורים כבר נגמר! אז אתה טועה.

החכמה הגדולה היא, להצליח לקחת מתוך שמחת פורים, שמחה ש'תתארח' אצלנו גם בימים הבאים.

כי שמחה אמיתית, לא יכולה להיות תלויה רק בזמן מסים, ולהעלם מיד אחריו. שמחת פורים אמיתית, מלמדת אותנו להיות מאשרים על שהשם דואג לנו כל הזמן. שמחת פורים אמיתית, נותנת לנו להרגיש איזו זכות זו להיות יהודים, להתפלל להשם, ולהיות קרובים אליו...

וכל זה, הרי נשאר – גם אחרי שפורים הולך... והשמחה הזאת רק הולכת וגוברת, כי הרי מרבים בשמחה.

אז אני הולך לפנות לאורח מקום בבית ובלב. ומציע לכל מי שקורא את מה שאני כותב, לחשב איך הוא יכול להכניס את השמחה גם אליו הביתה. זה לא קשה, רק צריך לנסות לחקות קצת את "שמחה'לה" – לומר מלה טובה, לעזר לאחרים, ולבטח בהשם, והנה השמחה כבר כאן.

שלה, אלי

בנית משפחת גאולה

ציפי: אני לא מבינה מה הכן הרשע כל כך נבהל, בשהוא פגש את שלושת הילדים היהודיים, ושמע מהם - מה הם למדו בתלמוד תורה.

פיני: נכון, הם בכלל לא אכרו עליו שום דבר. הם רק אכרו לו כל מיני פסוקים.

צביקה: שימו לב, הפסוקים שהם אכרו, בעצם מבטיחים שליהודים אין מה לפחד, ומגלים שבכל המצוות שלו - לא יצליחו. "אל תירא מפחד פתאם..." "עצו עצו ותפרי..."

שרי: אבל בכל זאת, מחר שהוא נבהל, הרי אלו רק ילדים! ילדים קטנים. למה הוא בכלל שם לב לילדים? שהם אומרים?

אבא: בנראה הכן הרשע ידע שדוקא הילדים, ילדי ישראל, קשורים במיוחד לגאולה. בגאולת מצרים, כתוב על הילדים: "הם הבירוהו תחלה". אנתנו יודעים שובך היה גם בנס פורים, שבזכות לפוד התורה של כרדכי עם הילדים, רחם עליהם השם. וכך גם יהיה בגאולה העתידה. לילדים יש בוח מיוחד לזרז את ביאת המשיח, על ידי מעשים טובים ובקשות הגאולה.

לחתם עליו. קמה סערה רבה ויטליו החל לצרח ולהשתולל כאחוז אמוק. בתוך כך שלף לזר כגנביץ אקדח קטן מכיסו וכדור מות פלח את רקתו של העריץ.

בתיה רצה לאמה וספרה לה את החדשה המרעיש. תחלה מאן מוחן לעפל את הבשורה, אך כחלף רגע התעשתו והחלו מתחבקות. דמעות של גיל זלגו מעיניהן. "נראה שזוהי תחלת המפלה של

שונאי ישראל", אמרה אלטה. כעבר רגע הוסיפה בעינים קורנות: "כעת אפשר בהחלט לשבת ולקיים את מצוות סעודת פורים, כדת וכדין".

אלטה ערכה את השלחן במעט האכל שהיה ברשותה, והיא ובתה התיישבו לסעודת פורים. פתאום נשמעה נקישה על הדלת. לבן של השתים נתר. מי זה יכול להיות? הלוא מאז נאסר האב פסקו רגלי השכנים מלדרוך על מפתן ביתן! בתיה נגשה אל הדלת ובהסוס רב פתחה אותה.

למחצית השניה נפגרו עיניה בתדהמה. מולה עמד... אביה. הוא היה חור כסיד ונרגש.

זעקה בלתי נשלטת נמלטה מפייה בשעה שנפלה לזרועות אביה. אז הגיעה גם האם, אלטה. "יהודה ליב!", קראה כלא מאמינה. הוא היה נרגש ובקשי הוציא מלה מפיו. כעבר רגע התישב באפיסת כוחות על כסא סמוך. בתיה התנפלה עליו בנשיקות. "אבא, אבא אלה", מלמלה בבכי של אשר, "פורים שמח, אבא אלה..."

לפי יקול בדממה נשמע, מפי הבת, בתיה באר

מחכימים ונהנים

צדקה ואכל

יהודי עשיר, מחסידיו של רבי יעקב מרדזימין, נכנס פעם אל רבו, ובתוך הדברים הביע תרעמת על העניים הרבים הפוקדים את ביתו: "אין יום שעניים לא מתדפקים על דלת ביתי. שלוש פעמים ביום אני צריך לעמד מול עניים המבקשים תרומה".
נענה הצדיק: "ולאכל אינך אוכל שלוש פעמים ביום?"
הגיב העשיר: "הלוא אי אפשר לחיות בלי לאכל".
"גם בלי לתת צדקה אי אפשר לחיות", פסק הרבי.

האינטליגנטית, הרופאים, לא האמינו לידיעה והיו משכנעים כי כל הענין בשקר יסודו וכי אינו אלא תכסיס במלחמת החרמה שסטליו מנהל נגד היהודים. אולם די היה בעצם מסירת ההודעה לקרא דרור לשד האנטישמי. ההמון ברחוב לא היה זקוק ליותר מזה. יהודי רוסייה נאלצו להתמודד יום יום ושעה שעה עם גלויי שנאה קשים, חרפות, גדופים והשפלות.

ההסתה ברחוב ובכלי התקשורת גברה והלכה מיום ליום. הכל המתינו ליום שבו יתקיים משפט הראוה של הרופאים היהודים. לאיש לא היה ספק בהרשעתם הצפויה. לכלם גם היה ברור, כי ההתנכלות האמתית ליהודים תחל אז, לאחר ההרשעה.

יהודי רוסייה רעדו מפחד. לפי שמועות עקשניות הכין סטליו תכנית לגרוש המוני של כל היהודים לרפובליקת בירוביג'ו, שאותה בקש להפך למעין 'מחנה הסגר' אחד גדול.

אלטה ובתיה נכנסו לביתן. "הבה נשלח 'משלוח מנות' זו לזו", הציעה האם. בתוך כך נטלה תפוח, צרפה אליו בייסקוויט והושיטה זאת לבתה. בתיה השיבה את ה'משלוח' לאמה, כ'משלוח מנות' ממנה. לפתע פרצו השתים בבכי. הן בכו ובכו בלא לומר מלה.

"יש לי רעיון, אמא", אמרה בתיה.

"מהו?" שאלה אלטה.

"הבה נגיש עתה את התפוח ואת הביסקוויט שנרטב בדמעותינו כ'משלוח מנות' לקדוש ברוך הוא", הציעה הבת.

קוראים בענין

נס פורים ברוסיה

האם ובתה צעדו ברחובות קיב המשלגים, שלובות זרוע ושפופות ראש. "מתי נשוב לראות את אבא?", שאלה בתיה בעצב. "ובכלל, מה יהיה?", הוסיפה בדאגה.

"התעודדי בת", נסתה האם, אלטה, לנחמה. "צריכים לבטח בהשם ולשמח. הלוא בכל זאת ערב פורים היום".

אלה היו ימים קשים ואפלים, לא רק לאם ולבת אשר אבי משפחתן, ר' יהודה ליב מיזליק, היה כלוא זה כשנתיים בעיון פעילות יהודית, אלא לכל יהודי רוסייה. ענן שחר ומאים פסה את שמייהם.

הכל החל חדש ונחצי קדם לכן בכ"ו בטבת תשי"ג. הימים הם, כזכור, ימי שלטונו של העריץ סטליו ימח שמו. באותו יום נמסרה בכלי התקשורת הודעה דרמטית המספרת על חשיפת קשר מות שרקמה חבורת רופאים, המשותיכים ברבם לארגון יהודי בין לאומי, נגד קציני צבא בכירים.

על פי ההודעה, רופאים אלה כבר הצליחו לפגוע בחייהם של שני קצינים - קורצ'וב וז'דנוב. עוד נמסר בהודעה, כי כל הרופאים הקשורים בפרשה נעצרו וכי בקרוב יערד להם משפט צדק.

רב תושבי רוסייה הנמנים עם השכבה

מגלים עולם

לקרני הרנטגן שמוש בתחומים רבים, אך בעקר רבה חשיבותו בשדה הרפואה, בזכות יכולתן 'לגלות' לנו את מה שקורה בתוך הגוף. כל רופא, בתחום התמחותו משתמש בצלומים אלו כדי לאבחן טוב יותר את הבעיה, למשל: רופאי השנים עורכים תצלומי רנטגן לשנים, כדי לגלות באיזה שן יש חר, ומתי יש צורך בטפול שרש. רופאי גב מקבלים מידע על מצב עמוד השדרה כדי להבין טוב יותר מהיכן נובע כאב הגב. וגם מי שנפל או נפצע וסובל מכאבים חזקים, ישלח לצלום רנטגן כדי לבדק אם יש צורך לקבע את העצם שנשברה או זזה.

אנו, כיהודים מאמינים, יודעים כי מכשיר הרנטגן הוא רק 'דגמית' לשקוף האמת, כמו שנאמר: "והנה ה' נצב עליו... ומביט עליו ובוחן כליות ולב, אם עובדו פראוי".

דמות מהפרשה

בו קטיין

פשזייתי להתמנות לכוהן גדול, בדיקתי מיד מה נתן לעשות כדי לשפר ולסייע לכוהנים העובדים את עבודת הקדש בבית המקדש.

התחלתי לעקב אחר סדר היום: ראשית היום הוא בטבילה והטהרות. לאחר מכן עורכים הכוהנים ביניהם "פיס" - הגרלה מי יעבד את עבודות היום. לאחר ההגרלה - הכוהנים שנבחרו צריכים להוסיף קדשה וטהרה על טהרתם, ולקדש את ידיהם ורגליהם מהפיור העומד בעזרה.

עד כאן הכל בסדר, אבל ליד הפיור היה נוצר תור. לפיור שעליו נצטוונו בפרשת פי תשא, היו שני ברזים. כמה כוהנים הגרילו בפיס את עבודת היום? - שלושה עשר כוהנים! הכוהנים אמנם זריזים מאוד, אבל עדין - חבל על הזמן...

התחלתי לחשב על פתרון: האם אפשר להוסיף עוד פיור? ואולי כלם ירצו לטול דוקא מהפיור הראשון והמימח? ואז עלה בדעתי רעיון: לא להוסיף פיור, להוסיף ברזים! במקום ברז אחד - שנים עשר! (כי השוחט אינו צריך לקדש ידיו ורגליו) וכך אכן נעשה.

חכמינו הזכירו אותי לשבח על הפעלה החשובה לעול העבודה בבית המקדש.